

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 8CoP/9/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7220205858
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 07. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Agnesa Hricová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2022:7220205858.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Agnesy Hricovej a členov senátu Mgr. Miloša Greguša a JUDr. Moniky Géciovej, PhD. vo veci starostlivosti súdu o mal. A. B. nar. XX.XX.XXXX bývajúceho s matkou zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Košice dieťaťa rodičov: C. C. – D. nar. X.X.XXXX bývajúcej na E. E. XX, F., G. právne zastúpenej JUDr. Jolanou Fuchsovou PhD. advokátkou so sídlom advokátskej kancelárie na Štúrovej ul. č. 20 v Košiciach a A. B. nar. XX.XX.XXXX bývajúceho na G. H. I. XX/XX J. F., aktuálne na K. L. I. XX J. M. právne zastúpeného Advokátskou kanceláriou KRAL PARTNERS s.r.o. so sídlom na Kukučínovej ul. č. 7 v Košiciach v konaní o zníženie výživného o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Košice II z 27.9.2021 č.k. 17P/30/2020-308 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Otcovi nepriznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zamietol návrh otca na zníženie výživného a o trovách konania rozhodol tak, že účastníkom konania nepriznal nárok na ich náhradu.

2. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie otec s návrhom, aby ho odvolací súd zmenil tak, že mu zníži vyživovaciu povinnosť na 100 Eur mesačne od 1.6.2020 a prizná mu náhradu trov odvolacieho konania. Alternatívne navrhol, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Namietal, že súd nezisťoval príjem manžela matky, s ktorým matka s maloletým žijú v spoločnej domácnosti v Maďarsku. Uviedol, že v rokoch 2019 a 2020 poberal len dávku v hmotnej núdzi. Poukázal na to, že u matky sa zlepšili pomery. Namietal, že súd vôbec nevzal do úvahy to, že v čase predchádzajúcej úpravy výživného uzavrel s matkou dohodu o výživnom v dobrej vôli, hoci suma výživného 250 Eur mesačne bola už v tom čase nereálna so zreteľom na jeho príjem 400 Eur mesačne. Súd prvej inštancie dospel k nesprávnemu záveru, že sa nezmenili jeho majetkové pomery, pretože prehliadol, že v čase predchádzajúcej úpravy výživného vlastnil hnuiteľný, aj nehnuteľný majetok, kým v súčasnosti už žiadny nevlastní, platí nájomné za bývanie. V konaní nebolo preukázané, že by si nehľadal prácu, práve naopak. Poukázal na to, že má pracovný pomer uzavretý len na dobu určitú a jeho budúcnosť je neistá.

3. Matka vo vyjadrení k odvolaniu otca navrhla potvrdiť napadnutý rozsudok ako vecne správny. Poukázala na to, že otec sa ocitol bez práce a príjmu preto, že bol vzatý do väzby a bol právoplatne odsúdený za trestnú činnosť spáchanú v súvislosti s jeho drogovou závislosťou, z ktorej sa následne liečil. Otec si túto situáciu spôsobil sám svojím nezodpovedným prístupom. Ďalšie obdobie, v ktorom už otec dosahuje príjem, podľa jej názoru neodôvodňuje zníženie výživného, pretože príjem otca narástol

oproti príjmu, ktorý dosahoval pri predchádzajúcej úprave výživného. Uviedla, že majetkové pomery jej manžela nie sú významné a zdôraznila, že jej manžel nemá voči mal. A. vyživovaciu povinnosť. Súhlasí, že sa jej pomery zlepšili, ale zároveň dodala, že jej pribudla vyživovacia povinnosť k mal. N. a vzrástli aj výdavky na maloletého A., čo preukázala výpismi z účtu. Poznamenala, že podľa informácií, ktoré má od matky otca, otec už pracuje v Nemecku. Je neprijateľné, aby sa znižovalo výživné, keď v čase predchádzajúcej úpravy výživného mal maloletý 9 rokov a v súčasnosti už 14. Záverom dodala, že by bolo nespravodlivé priznať otcovi náhradu trov konania. Má za to, že zanikol nárok otca na bezplatnú právnu pomoc, keďže dosahuje príjem.

4. Ďalšie vyjadrenia neboli podané.

5. Konania vo veciach starostlivosti súdu o maloletých sa prejednávajú a rozhodujú podľa zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“).

6. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

7. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

8. Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie aj s konaním, ktoré mu predchádzalo podľa § 65, § 66 CMP bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP v spojení s § 219 ods. 3 CSP a dospel k záveru, že súd prvej inštancie dostatočne zistil skutočný stav, posúdil ho podľa správnych ustanovení Zákona o rodine, v súlade s § 191 ods. 1 CSP vyhodnotil dôkazy, pričom starostlivo prihliadal na všetko, čo vyšlo v konaní najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci konania a správne rozhodol o zamietnutí návrhu na zníženie výživného. Súd prvej inštancie vzhľadom na predmet konania, ktorým je zmena rozhodnutia o výživnom správne porovnával pomery v čase predchádzajúceho rozhodnutia o výživnom v roku 2016 s pomermi existujúcimi v čase jeho aktuálneho rozhodovania o návrhu otca na zníženie výživného v súlade s § 78 ods. 1 Zákona o rodine a nepochybil, ak ustálil, že nedošlo k takej podstatnej a hlavne objektívnej zmene pomerov otca, ktoré by mu znemožňovali plniť si svoju vyživovaciu povinnosť voči mal. A. v doposiaľ určenom rozsahu 250 Eur mesačne. Úvahy súdu prvej inštancie týkajúce sa posúdenia zmien pomerov, ktoré nastali u účastníkov konania od predchádzajúceho rozhodnutia súdu o výživnom nie sú svojvoľné, ale vychádzajú z ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu. To, že rozhodnutie súdu a úvahy, ktorými sa riadil pri jeho vydaní, nie sú v súlade s predstavami otca, nečinia rozsudok nesprávnym, nezákonným či neodôvodneným. Odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že vyživovacia povinnosť rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, z čoho vyplýva, že každý rodič je povinný usmerňovať svoje pracovné a životné aktivity tak, aby plnenie vyživovacej povinnosti k dieťaťu nebolo ohrozené.

9. Súd prvej inštancie sa vysporiadal s námietkami otca uplatnenými v odvolaní, ktoré tvorili jeho obranu už aj v priebehu konania pred súdom prvej inštancie a otec ani v odvolaní neuviedol žiadne relevantné skutočnosti majúce za následok iné rozhodnutie o jeho návrhu na zníženie výživného. Pokiaľ ide o pomery otca, z vykonaného dokazovania je zrejmé, že v čase predchádzajúcej úpravy výživného zarábala 400 Eur mesačne. V danej veci sa otec domáhal zníženia výživného, pretože jediným jeho príjmom bola v rokoch 2019 a 2020 dávka v hmotnej núdzi. Ako už správne ustálil aj súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia, prihliadnuť na zníženie alebo stratu príjmu povinného rodiča je možné len v prípade preukázania dôležitého dôvodu, ktorý vznikol objektívne bez zavinenia rodiča, ktorým môže byť napríklad preukázateľne výrazné zhoršenie zdravotného stavu znemožňujúce jeho doterajší výkon práce, skončenie pracovného pomeru z organizačných dôvodov, prípadne zníženie príjmu opäť z dôvodu na strane zamestnávateľa a podobne, teda dôvody, ktoré povinný rodič nemôže ovplyvniť. Skutočnosť, že sa otec dopustil úmyselného protiprávneho konania majúceho znaky trestnej činnosti, za ktoré bol vzatý do väzby a následne mu bol súdom uložený nepodmienečný trest odňatia slobody, pri výkone ktorého došlo k poklesu alebo až strate jeho príjmov, nemôže byť na úkor maloletého dieťaťa. Táto skutočnosť nie je dôvodom, pre ktorý by sa nemal uplatniť princíp potenciality príjmov, v zmysle ktorého súd neprihliada len na skutočné príjmy osoby povinnej platiť výživné, ale vychádza

z jej potenciálnych príjmov, to znamená príjmov, ktoré by mohla mať vzhľadom na svoj vek, zdravotný stav, schopnosti, stupeň dosiahnutého vzdelania a jeho zamerania, prax, jazykové znalosti, dopyt na trhu práce. Zásada, že nerozhodujú skutočné zárobné a majetkové pomery rodičov, ale ich reálne zárobné a majetkové možnosti, plynú z toho, že je povinnosťou rodičov, aby venovali všetky sily na dôsledné zaistenie výživy svojich detí a vyvarovali sa každého konania, ktoré má negatívny dopad na možnosť zabezpečenia ich výživy. Tento princíp sa uplatňuje aj vtedy, keď povinný svojím úmyselným alebo neuváženým konaním berie na seba neprimerané majetkové riziká, zahŕňajúce aj takú činnosť, ktorá ohrozuje dosiahnutie príjmu, prípadne vedie až k strate jeho príjmu a tým aj k strate možnosti platiť výživné. K ďalším odvolacím námietkam otca odvolací súd uvádza, že v tomto konaní nemôže preskúmavať správnosť predchádzajúceho právoplatného rozhodnutia o výživnom, ani okolnosti, za ktorých rodičia uzavreli dohodu o výške výživného, hodnotiť môže len to, či od tejto úpravy pomerov došlo ku kvalifikovanej zmene pomerov alebo nie. V danej veci otec ani v odvolacom konaní nepreukázal žiaden dôležitý dôvod, ktorý vznikol objektívne bez jeho zavinenia, pre ktorý už nie je schopný plniť si svoju vyživovaciu povinnosť voči maloletému A. v dosiaľ určenom rozsahu.

10. Odvolací súd nezistil žiadnu kvalifikovanú zmenu pomerov otca, ani pokiaľ ide o obdobie, kedy sa zamestnal, pretože aktuálne dosahuje vyšší príjem, ako v čase predchádzajúcej úpravy výživného. Pokiaľ ide o výdavky otca, na ktoré sa odvoláva, odvolací súd poukazuje aj na § 62 ods. 2 Zák. o rodine, podľa ktorého potreby rodiča môžu byť uspokojené až následne keď si rodič splní svoju vyživovaciu povinnosť a prispeje v primeranej miere na potreby svojho dieťaťa. Každý rodič má totiž povinnosť v prvom rade zabezpečiť výživu svojho dieťaťa a až následne má právo využiť zostávajúce finančné prostriedky na uspokojenie svojich vlastných potrieb. Odvolací súd konštatuje, že výživné 250 Eur mesačne zohľadňuje iba malú časť zvýšených odôvodnených potrieb maloletého a je nepochybné, že práve matka dopĺňa zdroj jeho výživy na hranicu prospešnú a nevyhnutnú pre jeho všestranný rozvoj. Znížením výživného na otcom navrhovaných 100 Eur mesačne by sa presunula zodpovednosť za zdravie a život maloletého na matku, ktorá si svoju vyživovaciu povinnosť plní dobrovoľne nielen v peňažnej forme, ale aj formou osobnej starostlivosti a takáto situácia by nepochybne bola v rozpore so Zákonom o rodine, morálkou a spravodlivosťou. Súd prvej inštancie nepochybil ani vtedy, ak podrobnejšie nezisťoval pomery manžela matky, pretože tento nemá voči maloletému A. žiadnu vyživovaciu povinnosť. Ani skutočnosť, že došlo k pozitívnej zmene pomerov matky maloletého nie je dôvodom na zníženie výživného, pretože povinným z vyživovacej povinnosti je práve otec, kým matka si svoju vyživovaciu povinnosť plní dobrovoľne a v omnoho vyššom rozsahu, ako otec. Okrem toho, je nepochybné, že túto pozitívnu zmenu pomerov matky skonzumovali zvýšené potreby maloletého A., ktoré sa za 5 rokov od poslednej súdnej úpravy výživného nepochybne zvýšili, a ktoré by za inej situácie opodstatňovali práve zvýšenie výživného. Odvolací súd neakceptoval ani námietky otca týkajúce sa jeho neistej situácie do budúcnosti, pretože v odvolaní svoje tvrdenia žiadnym spôsobom neverifikoval a pre rozsudok je v zmysle § 217 CSP rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia, ktorý nebol zmenený od doby, kedy rozhodoval súd prvej inštancie.

11. Pretože konajúci súd správne rozhodol aj o trovách konania, odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP a podľa § 387 ods. 2 CSP sa v odôvodnení obmedzil iba na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia a na zdôraznenie doplnil ďalšie dôvody.

12. Podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

13. Podľa § 55 CMP, súd môže náhradu trov konania priznať aj vtedy, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé.

14. Odvolací súd nepriznal otcovi nárok na náhradu trov konania, pretože podľa § 52 CMP žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania v konaniach vo veciach starostlivosti súdu o maloletých a zároveň preto, že zo spisu nezistil žiaden dôvod pre aplikáciu § 55 CMP.

15. Rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 a nasl. CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Uvedená povinnosť neplatí, ak je dovolateľ fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).